

Til medlemmerne af
Kontaktudvalget for Økologisk Jordbrugsproduktion

Journalnummer: 23-7111-000002
Dato: 15. juli 2023
Initial - Enhed: MARRIS - JORDKONT

Dagsorden for møde i Kontaktudvalget for Økologisk Jordbrugsproduktion

<p>Dato: onsdag d. 19. april 2023</p> <p>Varighed: 10:00-15:00</p> <p>Sted: Kolding, mødelokale Løvskoven</p>	<p>Kontaktudvalget: Landbruksstyrelsen (LBST): Lene Sørensen (F), Marianne Bisgaard (M) Landbrug & Fødevarer (L&F): Anders Stensgaard (M), Lars Holdensen (B) Økologisk Landsforening (ØL): <i>Sybille Kyed (M), Charlotte G. Bûlow (B)</i> Foreningen for Biodynamisk Jordbrug (FBJ): Åse Ditlefsen Ferrão (M) Innovationscentret for Økologisk Landbrug (ICOEL): Birgit Ingvorsen (O) Forbrugerrådet Tænk (FT): Bo Egelund (M)</p> <p>Repræsentanter fra Landbruksstyrelsen: Camilla Frederiksen Bonde, Emilie Thorø Borch Sloth, Lena Tinghuus, Hanne Bjerre Jensen, Malene Kjer Andersen, Catrine Louise Bruun, René Sig Svendsen, Jacob Salomonsen, Marie-Louise Risgaard</p> <p>Afbud fra: -</p>										
<p>Vejledende tidsplan:</p> <table><tr><td>Kl. 9:40-10:00</td><td>Morgenkaffe og velkommen</td></tr><tr><td>Kl. 10:00</td><td>Mødestart</td></tr><tr><td>Kl. 12:00</td><td>Frokostpause</td></tr><tr><td>Kl. 12:45</td><td>Mødet fortsættes</td></tr><tr><td>Kl. 15:00 (ca.)</td><td>Mødet slutter</td></tr></table>		Kl. 9:40-10:00	Morgenkaffe og velkommen	Kl. 10:00	Mødestart	Kl. 12:00	Frokostpause	Kl. 12:45	Mødet fortsættes	Kl. 15:00 (ca.)	Mødet slutter
Kl. 9:40-10:00	Morgenkaffe og velkommen										
Kl. 10:00	Mødestart										
Kl. 12:00	Frokostpause										
Kl. 12:45	Mødet fortsættes										
Kl. 15:00 (ca.)	Mødet slutter										
<p>Emne: Kontaktudvalget rådgiver Landbruksstyrelsen i spørgsmål om kontrol- og dispensationspraksis for økologicertificerede primærbedrifter og forsyningsvirksomheder mv. med henblik på blandt andet forenkling og imødegåelse af regelovertrædelser. Udvalget rådgiver tillige om anvendelsen af eksisterende regler, regeldannelse, EU-politikken og øvrige internationale spørgsmål, autorisation samt offentliggørelsespolitik vedrørende overtrædelser på økologiområdet (<i>jf. cirkulæreskrivelse af 16. december 2015</i>).</p>											

Dagsorden	Sagsfremstilling og bilag
1. Godkendelse af dagsorden	<p>Mødet blev indledt med morgensang ”Det er i dag et vejr”. Bo Egelund medbringer sang til det kommende møde.</p> <p>Referat og dagsorden blev endeligt godkendt.</p> <p><u>Info fra bordrunden:</u> Lene Sørensen er enhedschef i Jordbrugskontrol frem til 1. maj 2023, hvorefter hun skifter til samme stilling i Projekttilskud. Stillingen er slået op og forventes besat pr. pr. 1. august 2023. Vicedirektør Bente Koudal Sørensen træder midlertidigt i Lenes sted. [Ann Kelsen tiltræder stillingen som enhedschef pr. 1. august 2023]</p> <p>Velkommen til nyansat agronom Jacob Salomonsen fra M&E. Jacobs primærområder bliver planter og gødning. Maria Kjær Elsner vender tilbage fra barsel medio juni, hvorefter Camilla Frederiksen Bonde stopper som teamleder i Team Økologiadministration. Pænt goddag til Malene, praktikant hos L&F.</p> <p><u>Cirkulærebeskrivelse vedr. godkendelse af nye medlemmer</u> LBST sender indstilling fra Økologisk Landsforening vedr. Mads Vinther (M) og Charlotte Bülow (B) videre til godkendelse hos vicedirektør, Bente Koudal Sørensen. Mads Vinther træder ind som medlem i Kontaktudvalget til august. [Indstillingen er godkendt af Bente Koudal Sørensen den 20. april 2023]</p>
2. AKO på økologi og andre tilladelser/afslag samt kontrolsagsbehandling	<p>Status AKO på økologi <u>Bilag:</u> Statusark AKO økologi (Marie-Louise) Af arket fremgår i alt 8 overtrædelser i perioden år til dato. Syge og tilskadekomne dyr samt uhensigtsmæssigheder ift foder og vand fylder mest (5 ud af 8). Der er taget en enkelt ny overtrædelse vedr. kontaminering med affald og farlige stoffer. Der er pt. kørt 111 AKO-kontroller i alt.</p> <p>Orientering om dispensationer og kontrolsagsbehandling <u>Bilag:</u> Oversigt tilladelser mv., herunder OXS og OXL (Marie-Louise)</p> <p><u>OrganicXseeds:</u> Siden sidst er der iværksat en ”OXS Taskforce”, hvor formålet er at få oplært flere medarbejdere i Økologiadministrationen til at kunne sagsbehandle OXS-ansøgninger. Der er behandlet mere end 1000 ansøgninger siden sidste Kontaktudvalgsmøde den 9. februar, og sagsbehandlingstiden er pt. nede på ca. 5 arbejdsdage for de ansøgninger, hvor der ikke skal efterspørges yderligere information.</p> <p><u>OrganicXlivestock:</u> Det kører fint med at modtage ansøgninger via OXL-databasen. De sager, der er behandlet ”udenfor systemet” fra årsskiftet og frem til 22. januar 2023, er dels sager der er kommet ind på mail, dels kontrolsager hvor der skulle have været ansøgt om tilladelse. Det er fortsat avlstyre, der søges mest til.</p>

	<p><u>Kontrolsagsbehandling:</u></p> <p>Der blev orienteret om, at Økologiadministrationen har afviklet endnu en runde "Øko Taskforce" i februar måned. Taskforcen har til formål, at få afgjort de simple kontrolsager med hjælp fra kolleger i Team Kvælstof, så økologisagsbehandlerne kan koncentrere sig om at afgøre de tungere sager. Fremadrettet afvikles Øko Taskforce fast to gange årligt. Primo april er der 237 kontrolsager fra 2022 tilbage. Målet er, at samtlige 2022-sager skal være afgjort inden september 2023. Pt. lyder de overordnede mål på, at 90 pct af sagerne skal afgøres inden for 360 dage og 70 pct indenfor 330 dage. Disse mål opfyldes pt., og der arbejdes løbende på at flytte denne deadline i positiv retning.</p> <p>Spørgsmål: Er der fællestræk for de sager, der ender med fratagelse?</p> <p>Svar: Der er kun ganske få af denne type sager, og de er ofte en kombination af flere forhold. Det der kan gå igen er følgende: Nægtet kontrol, ikke muligt at kontrollere om økologireglerne er overholdt, dårlig dyrevelfærd, bevidst og beviselig anvendelse af ikke-tilladte midler, påbud ikke efterkommet/salgsforbud ikke overholdt.</p>
3. OXS	<ul style="list-style-type: none"> • Status, sagsbehandling og ansøgninger (Marie-Louise) Intet yderligere at tilføje. <p>Dog blev følgende spørgsmål stillet i pausen: Spg.: Skal udsæd til fremavl anmeldes i OXS? Svar: Nej. Det er kun hjemmeproduceret udsæd, der skal anmeldes i OXS. Der skal dog altid foreligge fremavlskontrakt, som kan fremvises i forbindelse med økologikontrollen.</p> <p>Praksis: Hvis fremavlskorn kasseres på marken, kan det anvendes som økologisk foder. Praksis: Hvis kartofler kasseres, kan de ikke anvendes som økologisk foder. Spg.: Hvad sker der, hvis man avler for mange kartofler, altså har en decideret overproduktion? Kan de <u>sælges</u> som øko eller ikke-øko? Svar: De kan kun sælges som ikke-øko.</p>
4. Meddelelser (LBST)	<ul style="list-style-type: none"> • Status på høring af Økologivejledning 2023 (Camilla) Høringsnotat er planlagt til at blive sendt ud pr. 1. juni. Der arbejdes pt. på at få rettelse affødt heraf ind i økologivejledningen. Samme deadline. [Høringsnotatet blev forsinket pga. hasteafløsninger vedr. PFAS og tørke] • Status på Økologiskema (ØSK) og vejledning (Inge, Camilla) Økologiadministrationen har løbende fokus på Økologiskemaets udfordringer og performance. Mange marker/græsningsretter/omlægningsdatoer udløste at systemet blev tungt, hvilket skabte behov for et servicevindue den 24. april, som kræver midlertidig nedlukning. Oplevelsen fra LBST er, at der kommer mange ansøgninger og indberetninger ind. Der er også mange henvendelser. Kontaktcenteret bliver løbende klædt på til at hjælpe og vejlede landbrugere og konsulenter. Planen i LBST er, at markplanen overføres fra Fællesskemaet efter ændringsfristen. Herefter kan økologicertifikaterne* udstedes (*økologicertifikaterne

	<p>erstatte økologierkæringen fra 2023). Hvis der ingen ændringer er, kan certifikatet udstilles direkte.</p> <p>Det blev pointeret, at oplevelsen hos ICOEL er, at der er bemærkninger til samtlige skemaer, og at det derfor er urealistisk at tro, at der er mange 1:1-sager, der kan overføres direkte. Dette skyldes, at det er svært at finde de rigtige felter, hvilket også gør det svært at nå at få skemaerne færdige til den 28. april. Mange udfylder ØSK, fordi de er kommet til at tilknytte et markkort. Hvis det først er sket – eller der er lavet en enkelt fejl – er det ikke muligt at starte forfra.</p> <p>Hertil bemærkede LBST, at hvis der udelukkende er marker i Fællesskemaet, og der ellers ingen ændringer er ift. inberetningen i 2022, så vil overførslen være uproblematisk. Det blev også oplyst, at der er tre muligheder, hvis man er kommet til at gøre noget i ØSK, selv om man ikke skulle: oprette et nyt skema, hvis intet er udfyldt// vedhæfte tomt markkort // indsætte omlægningsdato på alle marker. Hvis ØSK ligger som en kladder, er det fortsat muligt at lave et nyt skema. Kladden kan ikke slettes, og skal blot ignoreres.</p> <p>Økologiadministrationen er desuden opmærksom på, at hele CPR-nr blev vist. Dette er rettet.</p> <p>Afslutningsvist spurgte ICOEL ind til, hvordan LBST vil håndtere manglende indsendelse af årlig indberetning pga problemer med ØSK. LBST meldte ud at det påtænkes at trække tallene pr. 1. juni (ændringsfristen er 23. maj) og foretage en vurdering herefter. Det blev kommenteret af ICOEL, at det er uhenigtsmæssigt, hvis økologerne får en bøde, fordi de overskrider fristen den 28. april.</p>
<p>5. Gødning m.m.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gødningsdossier til EGTOP, status (Jacob) <p><u>Eluat</u> Tilbage meldingen er, at Chr. Hansen skal fusionere med NovoZymes, hvilket har vanskeliggjort at få kontakt til Chr. Hansen. Økologisk Landsforening får stadig henvendelser vedr. tilladelse af Eluat i økologien. ØL pointerede, at de fortsat gerne vil have det prioriteret.</p> <p><u>Fertigro</u> Der er fortsat kontakt med HedeDanmark. Herfra er meldingen, at der skal justeres på fremstillingsmetoden, og at det endnu er ukendt, hvad der præcist kommer til at ske. LBST har aftalt med HedeDanmark, at når NeoPharma er klar til at udfylde deres del af dossier'et, så tager de kontakt til LBST.</p> <p><u>Fiskeensilage</u> Det umiddelbare spørgsmål lige nu er, om der er udfordringer ift. PFAS? L&F stillede spørgsmål til, om der ligger data vedr. indhold af PFAS? Det blev også bemærket, at fiskeensilage primært består af rester fra konsumfisk, så der må være grundlag for, at det kan anvendes.</p> <p>LBST fortsætter med at afdække forholdene. Både kategorisering og PFAS skal lægges sammen i dossier'et vedr. fiskeensilage.</p> <p>L&F spurgte ind til, om det kunne være en mulighed at anvende den indsigt, der allerede er på området? LBST svarede hertil, at det er muligt at sende eksisterende/gammel data retur vedr. Eluat og Fertigro og spørge, om det er tidsvarende. LBST præciserede samtidig, at Eluat er et svært produkt, da det ikke er det samme produkt hver gang, men komplekst.</p>

	<p>[LBST forespørger FVST, om der findes data på PFAS i fisk til konsum.]</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biostimulanter, orientering (Marie-Louise m.fl.) For at biostimulanter kan anvendes i 2023, skal de være registreret i Gødningsregisteret inden vækstsæsonens start. Fremadrettet udgår podekultur som kategori og erstattes af biostimulant. Det betyder, at produkterne skal gentænkes ift. hvad de rent faktisk er, så de kan blive anmeldt korrekt fra 2024. • Dokumentation/konsulenterklæringer (Marie-Louise m.fl.) LBST indledte med en opfordring til hele branchen om at supplere med viden, hvis der er tal, der giver mening. Pt. er der modtaget tal vedr. kali fra Sven Hermansen. Fosfor er en kompliceret størrelse, men ICOEL vil forsøge at finde nogen tal. Det blev bemærket at der mangler info om konsulenterklæring i økologivejledningen. Dette bliver rettet til næste opdaterede version, inkl. info vedr. kaligødnings i bilag 2.1. <i>[Er rettet/tilføjet.]</i>
6. Politik- og regeludvikling	<p>1. Status for vækstrater hos slagtekyllinger (Hanne) M&E har tidligere orienteret om situationen. Status er pt. at Aarhus Universitet (AU) netop har meldt ud [<i>i april</i>], at de er klar til at håndtere bestillingen i år. Der kan være svar pr. oktober. Projektbeskrivelsen er til kommentering hos AU pt. og sendes til KU-medlemmerne, når den kommer retur fra AU. Det blev kommenteret af L&F, at processen er beklageligt langsomt. Rapporten har stor betydning for erhvervet som har im- og eksport på området samt store økonomiske forhold på spil. Med den tid det har taget nu, vil det først blive muligt at implementere eventuelle ændringer i Økologibekendtgørelsen i 2024. Det blev italesat, at LBST bør overveje, hvordan denne proces kan smiddiggøres for at undgå langsomhed. Skal ansøgningerne skrives på engelsk for at få det hurtigere igennem? Kan erhvervet involveres mere i dialogen med AU? Historisk set er der kommet ubrugelige svar, fordi spørgsmålet har været for upræcist, og det vil være en skam at stå i en tilsvarende situation igen. LBST svarede, at det er en god ide at indgå i dialog med AU for at muliggøre smidige processer. Der blev forespurgt, om det vil være relevant at læne sig op ad EFSA-rapporten, da der her gøres betragtninger om, hvornår en kylling er hurtigtvoksende, og hvornår den er langsomtvoksende. ØL gav udtryk for, at de er bekymrede for vækstraten, da det er afgørende, at dyrene også når at få et udeliv. Afsluttende spørgsmål: Hvorfor er AU nødvendig til fastlæggelse af fortolkning? Kan data fra erhvervet ikke anvendes som grundlag? [Konklusion: LBST (M&E) skal kigge på hvad det vil være muligt at lægge sig op ad og hvad der evt. kan gøres nu.]</p> <p>2. Medicinopbevaring ifm kastration (smertestillende/bedøvelse) (Hanne, Catrine og René) Spørgsmålet er, hvorvidt medicinen kan opbevares i længere tid, end vi pt kan tillade i økologi? LBST informerede om, at det er en juridisk afklaring.</p>

LBST vil også gerne holde møde med erhvervet om emnet, da en endelig afklaring ikke ligger langt ude i fremtiden. L&F forespurgte, om afklaringen er kompliceret eller ikke prioriteret, da det har taget en del tid at få på plads. LBST svarede, at det ikke vurderes til at være voldsomt kompliceret, men at der er behov for at råderummet skal bredes ud. ØL forespurgte, om det vil være muligt også at kigge på mælkefeber/yverbetændelse/ledbetændelse? Pt tæller smertestillende i behandlingsregnskabet, men det ville være fint at smertelindring ikke skulle indgå i behandlingsregnskabet. ØL gav udtryk for at de gerne vil have smertestillende midler; også gerne som erstatning for antibiotika.

[Aftale: LBST melder tilbage med en tidshorizont på kommende møde.]

3. **Opfølgning på følgegruppemøde vedr. økologistrategien**

Punktet blev udsat.

4. **Dialogforum for implementering af økologistrategien (Mille)**

Forslag med forskellige interessenter ifm etablering af økostrategien. Ad hoc arbejdsgruppe ift forskellige indsatser vedr økologistrategien. Departementet er positivt indstillet overfor forslaget. Der er ingen midler til rådighed til afvikling af dialogforummet, så møder skal afholdes indenfor Landbrugsstyrelsens rammer, og det vil være muligt at følge op på bl.a. Kontaktudvalgsmøderne. ØL kommenterede, at det er svært at se, hvordan der kan skabes synergi. Det vil være nødvendigt, at Departementet åbner mere op for, hvad der kan skrives ind, da det opleves som om, der pt. er der tale om envejskommunikation. ØL deltog også ved mødet, og efterlyste en status ift den gamle vækstplan – særligt ift. hvordan det gik med implementeringerne? Oplevelsen var, at det blev afvist, da "det var den gamle plan" og at fokus nu lå på den nye. ØL pointerede, at det er vigtigt at anbefalingerne følges til dørs. Der var enighed om, at der var mange deltagere i dialogforummet, og at processen var meget styret. De bilaterale møder opleves som langt mere givtige.

[Fremadrettet er økologistrategien fast pkt på dagsordenen (meddelelser).]

5. **Immunokastration/kemisk kastration (Hanne og René)**

Spørgsmålet er, om immunokastration kan anvendes i økologien? Tidligere har svaret været et klart nej fra Kommissionen (jf. EU FAQ, link indsat nederst). Der er tale om en medicinsk kastration, der også ændrer dyrets adfærd. Hangrisene kasteres fysisk i dag for at styre ornelugten (skatol og androstanon).

ØL har taget stilling tidligere, og afviste det her, men oplever også at nogle af medlemmer vil være positive nu. ØL har ikke en endelig holdning pt. (der er flere risici også ift personalet). L&F pointerede, at fokus skal være, at det er en vaccine og ikke som sådan en kemisk kastration. Det er ikke en hormonbehandling, men en behandling, der udløser en hormonlignende effekt. L&F tilbød at indkalde til møde og præsentere situationen mere dybdegående. Forbrugerrådet kommenterede, at immunokastration er en tilførsel af et hormon, der bremser den naturlige kønsudvikling. At kalde det en vaccination er vildledende. LBST understøttede, at ordet vaccination ikke er valgt, da vaccination er sygdomsforebyggende og ikke skal administreres med henblik

på ændring af lugt/adfærd. Immunokastration skal italesættes korrekt. ØL pointerede at fokus bør være på, hvordan velfærden kan forbedres i griseproduktion. Pt. er dyrevelfærden er i spil og problemet skal derfor diskuteres åbent og transparent.

Det blev kommenteret, at dyr ikke må udsættes for lidelse/lemlæstelse, men i de tilfælde hvor produkternes kvalitet skal bevares, er der mulighed for fleksibilitet. Immunokastration praktiseres i Tyskland, selv om EU har sagt nej. L&F kommenterede, at det er nødvendigt at få fagpersoner med ind over for at afsøge, om det er muligt med konsensus om, at immunokastration er et alternativ til fysisk kastration? 80 mill hangrise kasteres fysisk hvert år. [Beslutning: særskilt mødeindkaldelse vedr. dette emne. L&F indkaldte til møde som blev afholdt den 26. juni 2023. Slides fra mødet vedlagt som bilag til referatet til fælles orientering.]

Læsestof: SEGES medd. 1234, sep 2021 ”Galte, hangrise og immunokasterede hangrise”.

Link til EU FAQ: [organic-rules-faqs_en.pdf \(europa.eu\)](https://organic-rules-faqs_en.pdf(europa.eu))

6. Velfærdsproblemer ifm. erstatning for fiskemel hos æglæggende høner og opdræt (Hanne og René)

Punktet udspringer af en henvendelse vedr. vigende velfærd. Situationen er pt den, at kostanbefalingen vedr. begrænset indtag af æg er annulleret. Derudover ophæves forbuddet mod at lukke dyrene ud pga fugleinfluenza formentlig snart. Når strøelsen bliver våd (pga anderledes gødning der skyldes manglende korrekt proteinsammensætning i foderet), opstår der dårlig velfærd i flokken. Det er positivt, at foderet er under grænseværdien, men det er ikke godt nok. Erhvervet er klar over, at foderforbuddet er en selvvalgt udfordring for økologien. Resultater fra FVST viser, at der er adgang til fiskemel med meget lille indhold af PFAS. Det blev bemærket bredt, at det helt overordnet er svært at få PFAS-fri produkter, og det opleves som uholdbart at skulle kommunikere, at ”økologi er under grænseværdien”. ØL og L&F samarbejder om et screeningsprogram.

LBST blev opfordret af erhvervet til at kigge på andre regler ift foderet, som måske er mere pragmatiske. F.eks. en overgangsfase (unge fjerkræ indtil stabil i vægt => ca. 30 uger). Kunne man forstille sig at fjerkræene betragtes som ”unge”, indtil de er 40 uger? Det ville hjælpe med en løsning frem til 2026. Erhvervet ønsker ikke at anvende ikke-økologisk foder, hvis det ikke er nødvendigt, men med nuværende situation kunne det være hensigtsmæssigt at flytte den grænse fra 30 uger til 40 i vejledningen. Betragtningen kunne være, at hvis hønerne ikke er stabile i æglægningen, så er de fortsat ”unge”. Et andet forslag kunne være, at fordi den 38 uger gamle høne ikke er på det niveau, hun var sidste år, kan der fodres med 5 pct ikke-økologisk foder indtil hun er 40 uger. Benchmark = stabil i vægt og æglægning. Pt. går hønerne ned i produktion pga dårlig velfærd. Ved foderskift fra fiskemel skete der udsving, derefter stabilitet, men der er oplevet fortsat nedgang.

ØL oplyste, at de ikke har registreret nedgang i salget i COOP.

	<p>L&F spurgte LBST, om der er konstateret dårlig velfærd i kontrollen? LBST oplyste, at man ser på æglægningsstatistik på den enkelte bedrift (som del af velfærdsvurderingen), men pt. har LBST ikke oplevet noget, da der ikke er kørt fjerkrækontroller endnu. LBST spurgte, om erhvervet kan bidrage med data fra deres producenter? Når der er kørt fjerkrækontroller kan LBST supplere med info fra kontrollerne.</p> <p>L&F oplyste afslutningsvist, at fiskemelsproducenterne er i gang med at kortlægge situationen. Heraf fremgår bl.a. at jo længere væk fra Østersø og Nordsø der fiskes, jo bedre fisk. Der er ingen, der ønsker PFAS i æggene. Det skal derfor undersøges, om fiskemel under grænseværdien kan anvendes, uden at der kan spores PFAS i æggene. Humlen er, at hvis der udelukkende skal anvendes fisk uden PFAS, så vil der ikke være tale om bæredygtigt fiskeri.</p>
7. Vedr. økologikontrollen	v/ LBST - ingen punkter. Der er ikke kørt mange økologikontroller endnu.
8. Fra L&F	<ul style="list-style-type: none"> • Tilpassede krav til lys til hønniker og daggamle kyllinger <p>Dette har været drøftet tidligere – både dagslys og mørkeperiode i de tidlige faser – pga formuleringen i Økologiforordningen (ØFO). I praksis giver det udfordringer. Diffust dagslys kan have store vedfærdsmæssige betydninger, som kan være svære at rette op på. ØFO kræver 8 timers sammenhængende mørke fra klækning – men producenter og avlsselskaber, siger at kyllingerne har brug for fuldt lys i starten til at lokalisere foder og vandstreng. Opfattelsen er, at man troede, der var enighed om praksis. Men der har været sager hvor økologikontrollen og landbruger ikke har været enige, så der er behov for at få afklaet de fælles retningslinjer. L&F har talt med Sverige/Finland som oplever samme frustration.</p> <p>Derfor er der udarbejdet et forslag til fælles forståelse, som man ønsker at præsentere for de nordiske lande er enige. Hvis der er enighed, forventes det at blive nemmere, at sikre fælles fodslag mellem kontrol og producenter. Mulighederne er bl.a. at 1. udskyde dagslys indtil 6 leveuge, 2. følge avlsselskabernes lysprogrammer (afhængig af linje/race). EFSA-rapport om kyllinger indeholder også overvejelser om lys. Anbefalingen er fuldt lys de første tre dage. EFSA-rapporten er med udgangspunkt i ”no cage” og dyrevelfærdsordning. LBST takkede for oplæg og for koordinering. LBST bekræftede at reglerne ikke tager højde for de helt unge dyr. Hvis det skal ind i f.eks. Økologibekendtgørelsen eller vejledning, skal der ses nærmere på det. Måske som en bestilling til AU som en kommentering på det modtagne forslag. Alle er enige om at de små kyllinger ikke skal sulte de første 8 timer!</p> <p>L&F gjorde opmærksom på, at man tidligere har modtaget et ikke-brugbart svar fra AU. Derudover har det været sådan tidligere, at har der været udfordringer på området, så har man haft mulighed for at tænde for lyset. I Økologibekendtgørelsen er der ikke præciseret lyskrav. Et forslag kunne derfor være, at anerkende praksis og tilpasse/præcisere i vejledningen (jf. 1.7.2 del II, bilag II), så den matcher praksis. ØL er enige med L&F i dette.</p> <p>[LBST vender tilbage hurtigst muligt.]</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Tilpasset praksis for tilsyn med økologiske dyr i naturpleje <p>Der er en stor udfordring med at få virkeligheden til at matche gældende krav. Dyrevefærdsloven skelner mellem dagligt vs jævnlige tilsyn. Økologiforordningen kræver, at dyr på græs skal tilses dagligt. Nogle producenter, der har naturpleje fravælger øko pga dette krav på enkeltdyrsniveau. Kan dette tilpasses til en mellemting for at sikre omlægning til økologi? Et forslag kunne være at "tilse flokkene dagligt, og enkeltdyrene jævnlige". F.eks. kunne teksten i økologivejledningen ændres fra "dagligt tilse alle dyr" til "flokkene af udegående økologiske dyr skal tilses dagligt"? Erhvervet gav udtryk for, at det vil være en stor hjælp, hvis der kunne skrives "tilse dyrene dagligt". [LBST skal tjekke om dagligt tilsyn af det enkelte dyr er et krav.]</p>
9. Meddelelser (erhvervet)	<p>Orientering fra erhvervets organisationer: Rammerne for økologikongres (21.-22. november 2023) er ved at være på plads.</p>
10. Status for EU-arbejdet	<p>Orientering og drøftelse (Malene) Seneste møde i GREX og COP var den 21. og 22. marts. Kommende møde er i slutningen af maj.</p> <p>Som en overordnet ting er der ifm. møderne en del fokus på det kommende importset-up, da man kan se udfordringer ved overgangen fra ækvivalens til compliance (fra noget, der ligner og til noget der er afstemt 1:1). Ækvivalens modellen udløber generelt med udgangen af 2024, og derefter skal alle kontrolmyndigheder og kontrolorganer, der ønsker at certificere producenter i tredjelands med henblik på import til EU være godkendte under compliance modellen. Der er pt. kun 4 kandidater, der ønsker at tilvælge compliance modellen ift. at kunne sælge produkter til EU fremadrettet (dvs. fra 2025). Kommissionen er bekymret for at der vil opstå handelsforstyrrelser, og derfor ser Kommissionen nu på muligheder for at give mere fleksibilitet tidsmæssigt.</p> <p>Revision på økologiområdet for fremtiden. DG-Agri skal føre tilsyn fremadrettet ud fra systematik på baggrund af årligt tema. Hvert medlemsland udfylder henover sommeren og KOM plukker emner ud, som de vil gå i dybden med. De har valgt spørgsmålet "import" i 2023. Spørgsmålet kommer i maj og skal besvares henover sommeren.</p> <p>På mødet var der også en diskussion af en lang række andre indberetninger medlemslandene skal komme med, det er blandt andet den template om afrapportering af uregelmæssigheder, som jeg har nævnt på tidligere møder, afrapporteringer ift. husdyrdata-basen (OrganicLivestock) og frødata-basen (OrganicXseeds) samt om forbruget af ikke-økologisk protein. Spørgsmålene ventes behandlet igen på kommende møde i maj.</p> <p>Ift. EGTOP er der kommet en rapport om særlig ernæringsmæssig foder. Rapporten ventes diskuteret på vores møde i maj. Vi er i gang med at se på den og vil give nogen indledende bemærkninger til den inden maj-mødet. Der foreslås blandt</p>

	<p>andet optagelse af Propylene glycol, Calcium chloride, men ikke af Calcium propionate. Her følger link til rapporten: https://agriculture.ec.europa.eu/system/files/2023-03/egtop-report-feed-vii-and-petfood-ii_en.pdf</p> <p>Ift. andet EGTOP arbejde, så går det langsomt ift insektproduktion og med udfærdigelse af lister på rengøringsmidler. Arbejdet med udfærdigelse udskydes måske til 2024.</p> <p>EGTOP reviderer positivlisten (1165) og målet er at opdatere den årligt. På alle områder evalueres de dossiers, der er modtaget. Mulig fleksibilitet ift animalske biprodukter som gødning – kan få betydning for biogasproduktion – men ikke afklaret endnu.</p> <p>TRACES –status fra Kommissionen. Økologicerifikater trækkes fra TRACES i år, og fra 1. juli krav om brug af elektronisk segl.</p> <p>Vi er også gjort opmærksomme på, at der også i uddeles en række økologipriser fra kommissionens side. Vi vil jo gerne have nogen danske ansøgere med i feltet. Ansøgningsvinduet er åbent fra 25. marts til 14. maj 2023 og omfatter 7 forskellige kategorier, fra producenter, restauranter, forhandlere, regioner mv. Her følger link:</p> <p>https://agriculture.ec.europa.eu/farming/organic-farming/organic-action-plan/eu-organic-awards_en#about-the-eu-organic-awards</p>
11. European Input List	<p>European Input List v. Birgit Ingvorsen</p> <p>Punktet var sat på for at gøre opmærksom på, at FiBL har en liste over de input, der kan anvendes i økologisk produktion. Mange lande anvender listen. Den er aktuell lige pt. pga. diskussionen om biostimulanter, hvor en del af disse er at finde på f.eks. den tyske liste. Sverige har to lister – en til KRAV-økologer og en til EU-økologer. Det har været oppe før om Danmark/Landbrugsstyrelsen skal have en decideret produktliste. FiBL-listen er godt opdateret, og den anvendes også af biodynamikerne. Spørgsmålet er, hvem der opdaterer den?</p> <p>Landbrugsstyrelsen påpegede, at hvis det skulle komme på tale i Danmark, så skal en evt. liste også håndteres i Danmark. Derudover var det Landbrugsstyrelsens holdning, at det er at gå langt som myndighed, hvis man påtager sig at <u>godkende</u> produkter til en liste, da det ligger uden for myndighedsopgaven, som er at forholde sig til/vurdere, hvorvidt et produkt lever op til økologireglerne. Det fremgik tydeligt på mødet, at både økologikontrollen og erhvervet vil have gavn af en liste, men det skal afklares, om det ligger inden for myndighedsrollen.</p>

	<div data-bbox="459 295 1045 918"> <h2 style="text-align: center;">European Input List</h2> <div style="text-align: center; background-color: #0056b3; color: white; padding: 2px;"> EU LIST - SEARCH NATIONAL LISTS SUBMIT PRODUCTS </div> <p style="text-align: center; font-size: small; color: #0056b3;">European Input List for Organic Production >> National lists</p> <h3 style="text-align: center;">National lists</h3> <p style="text-align: center; font-size: x-small; color: #0056b3;">National input lists contain products which comply with the EU organic legislation, and which are available on the market in a given country. Lists for private label organizations additionally take into account the private standards of the label organization. National input lists are published by the national partners who collaborate with FIBL Europe in the publication of the European Input List.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li style="background-color: #0056b3; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 2px;">AUSTRIA > <li style="background-color: #0056b3; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 2px;">GERMANY > <li style="background-color: #0056b3; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 2px;">SWITZERLAND > <li style="background-color: #0056b3; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 2px;">THE NETHERLANDS > <li style="background-color: #0056b3; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 2px;">CROATIA > <li style="background-color: #0056b3; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 2px;">ITALY > <li style="background-color: #0056b3; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 2px;">SWEDEN > <li style="background-color: #0056b3; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 2px;">INTERNATIONAL LISTS > </div> <p data-bbox="448 943 970 974">[LINK: European Inputs List - National lists]</p>
Eventuelt	<p data-bbox="448 981 738 1012"><u>Afgræsning – opfølgning</u></p> <p data-bbox="448 1014 1406 1115">Der var 8 såkaldte ”gråzonesager” ud af i alt 21 sager, hvor de ny afgræsningsregler var udfordret. Pt. er 17 sager afgjort og 5 sager udestår. Der er 396 økologiske mælkeproducenter i alt.</p> <p data-bbox="448 1153 1406 1216">Der er truffet afgørelse fra EU vedr. en sag i Østrig => en vej er ikke et fysisk forhold nok til at holde dem inde.</p> <p data-bbox="448 1223 1406 1323">Der er en problemstilling ift. ”skifteholdsafgræsning” (dag/nat) på de samme arealer. Her er udmeldingen fra LBST, at det ikke er godt nok ift de dyr, der aldrig ser dagslys.</p> <p data-bbox="448 1330 1406 1361">Det er også blevet fastlagt, at køerne <u>skal</u> ud mellem anden og tredje malkning.</p> <p data-bbox="448 1400 1406 1568">LBST oplyser, at det der er vigtigt, er, at landbruger kan dokumentere afgræsningsstrategien. Hvis landbruger ikke har forhindrede køerne adgang til at komme ud, så er kravet opfyldt. Det skal være attraktivt at gå ud. Hvis der køres foder på foderbordet efter førstegangsmalkning, så det er lækkert at blive inde, vil det blive taget som en overtrædelse.</p> <p data-bbox="448 1574 1406 1675">LBST understregede, at kontrollørerne taler meget med landbrugerne om de fysiske forhold, malkestrategi, jordtilliggende osv. Fokus er, at ”ens forhold skal behandles ens”.</p> <p data-bbox="448 1682 1406 1850">Der er en meget positiv og helt tydeligt holdning ”derude” om at ”hvor der er vilje er der vej.” Græsningen skal tilrettelægges, og der er mange gode mælkeproducenter, der gør et godt stykke arbejde. Oplevelsen er, at der helt overordnet er styr på at få dyrene ud. Landbrugerne har virkelig tænkt over det, og har fundet gode løsninger.</p> <p data-bbox="448 1856 1406 1957">Det blev afslutningsvist efterspurgt, om der kan komme eksempler i vejledningen? Hvad gør man f.eks. ift. adgang til skygge om sommeren ved høj varme og dermed natafgræsning? [LBST overvejer dette.]</p>

Link til faglig meddelelse om afgræsning:

<https://lbst.dk/nyheder/nyhed/nyhed/oekologiske-kreaturers-adgang-til-graesning-i-graesningsperioden>

Indskærpelser

Det er afklaret ved Vestre Landsret og Klagenævnet, at indskærpelser ikke er afgørelser. Det betyder, at der ikke kan klages over en indskærpelse. En indskærpelse er en præcisering af, at reglerne skal overholdes. Denne passus fremgår også af brevet, der sendes til landbruger.

Fjerkrækontrollen

ØL's æg- og fjerkræudvalg oplever skærpet holdning i kontrollen, bl.a. ift lys og daggamle kyllinger. Når producenterne snakker sammen, opleves det, at specifikke kontrollører er strengere end andre, og at der er en variation mellem kontrollørerne, som de ikke finder rimelig. Det er svært, når man oplever at "almindelig praksis" pludselig håndhæves hårdere.

LBST oplyser hertil, at sådanne forhold skal anmeldes til de regionale ledere. Det er den rigtige vej at gå. Det samme gælder, hvis der er kontrolsagsafgørelser, man er utilfreds med. I situationer hvor sagsbehandlingen virker uretfærdig, skal der også rettes henvendelse til lederen i Augustenborg.

LBST oplever, at det er fint og konstruktivt, når landbruger vælger at have sin konsulent med ved kontrollen. Det generer heller ikke kontrollørerne. ICOEL oplyser, at mange økologerne bruger også deres konsulenter ifm forberedelse af kontrollen. Dette er naturligvis en udfordring ved de uvarslede kontroller, ligesom det også kan være svært at få en bisidder.

LBST fremhæver, at der løbende afholdes fjerkræsparringsmøder for at sikre ensartet kontrol. Kontrollørerne kører også tit sammen på f.eks. grisekontrollerne, så de kan lære af hinanden. F.eks. er det altid afgørende at få undersøgt, om økologen udviser vilje-evne til at overholde økologireglerne. Her lærer kontrollørerne også af hinanden ift at få spurgt ind til de rigtige ting på den rigtige måde, så f.eks. en nervøs eller uforberedt økolog bliver hjulpet bedst muligt.

Dampning af jord

Der blev stillet spørgsmål til om dampning af jord er begrænset til væksthuse? Ordlyden i Økologiforordningen er, at der gerne må bruges varmebehandling (f.eks. solindstråling) pkt. 1.10.1 => ikke udtømmende, når der står f.eks.. I dag tillades at der brændes ukrudt med gas. Varmebehandling (herunder dampning) af planter sidestilles med gasbrænding.

[M&E kigger på området igen.]

Tak for et godt møde.

Kommende møder, reminder:

23. august, online • 8. november, Kolding